

به نام خدا

خلاصه گزارش اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح نحوه انجام بازرسیهای کمی و کیفی کالاهای وارداتی

توسط شرکتهای بازرسی ایرانی با صد درصد سهام افراد ایرانی»

مقدمه

با توجه به حجم بالای واردات و تأمین برخی نیازها از خارج کشور، توجه به بحث بازرسیهای کمی و کیفی کالاهای وارداتی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. این بازرسیها به عملیاتی شامل بازرسی، بازبینی، بررسی، نمونه برداری، اندازه گیری، آزمایش و عملیات مشابه که توسط بازرس مستقل به منظور تعیین کمیت و کیفیت و سایر مشخصه‌های کالا یا تجهیزات، تأسیسات و خدمات مورد معامله بین خریدار و فروشنده به منظور مقابله و مقایسه و انطباق آن با شرایط مندرج در قرارداد خرید و اعتبار اسنادی انجام می‌گیرد، اطلاق می‌شود.

موضوع طرح

ماده واحده مندرج در این طرح ضمن بیان تعریفی از کنترل‌های کمی و کیفی کالاهای وارداتی با ارائه حکمی به منظور جلوگیری از فعالیت شرکت‌هایی که درصد سهام ایرانیان در آن از تاریخ تصویب این قانون، زیر حدنصاب تعیین شده است برای فعالیت شرکت‌ها و مؤسسات بازرسی‌کننده داخلی مزیت ایجاد می‌کند.

اهداف طرح

در مقدمه این طرح به اهداف متعددی اشاره شده است که می‌توان به لزوم حفظ امنیت اطلاعات، تحقق انتقال دانش فنی، فراهم شدن زمینه رشد شرکت‌های ایرانی، افزایش اشتغال، عدم مغایرت با الزامات WTO، پایین آمدن هزینه‌های بازرسی و استقلال شرکت‌های بازرسی اشاره کرد.

بررسی دیدگاه‌های موافقان و مخالفان طرح قانونی

در سال ۱۳۸۶ مطابق با فهرست مورد تأیید مؤسسه استاندارد، ۲۲ شرکت در زمینه بازرسی کالاهای وارداتی، مجاز به فعالیت هستند که ۱۲ شرکت تحت عنوان شرکت ایرانی و ۱۰ شرکت دیگر تحت عنوان نمایندگی یا شعب شرکت‌های خارجی و از کشورهای فرانسه، هلند، ژاپن، سوئیس، آلمان و انگلیس قرار

دارند. براساس جلسات و مکاتبات متعددی که با این شرکت‌ها صورت پذیرفت؛ موافقان طرح به مواردی شامل: کسب تجربه و تخصص برای بازرسان ایرانی، آشنایی با فرهنگ و زبان، مقررات، امکانات، تسهیلات و سایر تولیدات و محصولات کشورهای مبدأ، حمایت از شرکت‌های داخلی در مقابل شرکت‌های بزرگ بین‌المللی، ایجاد فرصت‌های شغلی، توجه به منافع ملی، انتقال دانش، جلوگیری از خروج ارز، پیشگیری از نفوذ فروشنده خارجی در انتخاب بازرس، ارائه خدمات، رسیدگی به شکایات، آشنایی با قوانین تجاری داخلی، تعامل بیشتر شرکت‌های بازرسی ایرانی با مراجع نظارتی، توانایی بالای بازرسان ایرانی و جلوگیری از تبانی بازرسان با فروشنده و مخالفان طرح نیز به مواردی شامل: توجه به پراکندگی کشورهای مبدأ، مغایرت با قوانین داخلی کشورها، تعدد و تنوع تخصص‌ها، افزایش هزینه بازرسی، فقدان نیروی متخصص کافی، ایجاد انحصار و محدودیت انتخاب، لزوم توجه به اصول تجارت بین‌الملل، موافقت‌نامه‌های جهانی و WTO، امکان مقابله به‌مثل، مغایرت با رقابتی شدن فضای کسب‌وکار، توجه به سرمایه‌گذاری خارجی، عدم ایجاد اشتغال، عدم دستیابی به هدف انتقال دانش، عدم تعمیم حکم کالاهای امنیتی به کالاهای معمولی، مقایسه ظرفیت‌های شرکت‌های خارجی و ایرانی و وجود نظارت بر فعالیت شرکت‌های خارجی اشاره داشتند که مشروح دلایل و مباحث فوق در گزارش مفصلی که درخصوص این طرح تهیه شده، بیان شده است.

پیشنهادها

برای ارائه توصیه‌ای سیاستی درخصوص این طرح می‌توان ضمن پرهیز از اختلال در فضای رقابتی، روش‌هایی را به منظور حمایت از بنگاه‌های داخلی در کوتاه‌مدت و مطابق برنامه زمان‌بندی لحاظ کرد. بنابراین می‌توان اذعان داشت که:

۱. این طرح تنها کالاهای خاصی که به منظور مسائل دفاعی و امنیتی به کشور وارد می‌شود را شامل شود تا اهداف مورد نظر طراحان طرح از نظر امنیت اطلاعات تأمین شود.

۲. ضمن پرهیز از اختلال در فضای رقابتی که خود موجب کاهش سطح کیفی بنگاه‌های داخلی می‌شود، می‌توان به‌دلیل نوپا بودن ارائه خدمات در این صنعت جدید، بنگاه‌های داخلی ایرانی را در یک برنامه زمان‌بندی مورد حمایت کوتاه‌مدت قرار داد تا بتوانند در فضایی رقابتی پیشرفت کرده و ضمن پرهیز از معایب و مشکلاتی که این طرح ایجاد می‌کند به تمامی اهداف مورد نظر طراحان نیز دست یافت. برای مثال می‌توان پیشنهاد کرد که بازرسی کالاهای وارداتی مربوط به بخش دولتی توسط شرکت‌های بازرسی ایرانی دارای بیش از ۵۱ درصد سهام افراد ایرانی انجام شود.